

ІНТЕРОПЕРАБЕЛЬНІСТЬ, ЯК ІНСТРУМЕНТ ПОКРАЩЕННЯ ВЗАЄМОДІЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ ТРАНСПОРТНОЇ СИСТЕМИ ІЗ СВІТОВОЮ ТРАНСПОРТНОЮ МЕРЕЖЕЮ В ЧАСТИНІ ЗАЛІЗНИЧНИХ ПЕРЕВЕЗЕНЬ

INTEROPERABILITY AS A TOOL FOR IMPROVING THE INTERACTION OF THE NATIONAL TRANSPORT SYSTEM WITH THE WORLD TRANSPORT NETWORK IN PART RAIL TRANSPORTATION

*V.S. Kozlova¹, R.V. Kolchenko¹, V.V. Chepaykin¹,
канд. техн. наук Є.В. Ходаківська¹*

¹*Український державний університет залізничного транспорту (м. Харків)*

*V.S. Kozlova¹, R.V. Kolchenko¹, V.V. Chepaykin¹,
E. V. Khodakivska PhD (Tech.)¹*

¹*Ukrainian State University of Railway Transport (Kharkiv)*

Посилення економічного суперництва між Європою і Азією істотно змінює роль транзитних держав, волею долі що знаходяться між цими двома центрами економічного розвитку [1]. Україна - є одною з транзитних держав на цьому шляху. У Національній транспортній стратегії України на період до 2030 року [2] чітко вказані конкурентні переваги нашої країни в цій сфері і констатовано вкрай низький рівень їх використання.

Євразійські залізничні перевезення вантажів значно зросли, але все ще мають низький рівень перевезень відносно інших учасників ринку. До 2027 рік прогнозується збільшення загального залізничного потенціалу близько 636 000 TEU (рис. 1) [3].

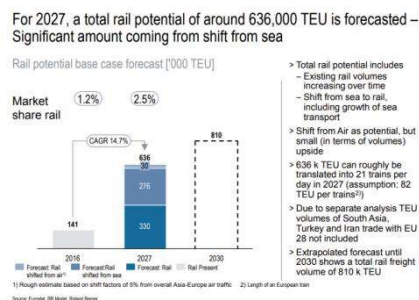

Рис. 1. Прогноз збільшення загального залізничного потенціалу в період з 2016 по 2030 роки

Міжнародні транспортні коридори, котрі проходять через територію нашої держави, не повною мірою відповідають міжнародним вимогам, і як наслідок не повністю використовуються потенційні можливості, а лише на 70% [4].

Застосування інтеперабельних технологій у просуванні вантажів міжнародними транспортними коридорами робить значний крок у розвиток

Євроінтеграції і виходу залізниць України на світові ринки у якості рівного партнера [5].

Визначення «інтероперабельність» наводиться в Директиві 2008/57/ЄС і означає властивість залізничної системи підтримувати безпечний та безперебійний рух потягів на необхідних рівнях ефективності для цих ліній. Ця властивість залежить від регулюючих, технічних та операційних умов дотримання обов'язкових вимог [6].

На основі аналізу робіт [7, 8] виявлено технічні параметри, які впливають на організацію міжнародних перевезень за участю України. Їх поділяють за:

- параметрами проектування категоризація ліній в різних державах;
- габаритами наближення будівель;
- спеціалізацією напрямків для перевезень;
- нормами влаштування та утримання залізничної колії;
- конструкцією залізничної колії тощо.

Отже, підвищення рівня транзитного потенціалу України в організації міжнародних залізничних перевезень потребує удосконалення транспортної системи з урахуванням вищенаведеного переліку відмінностей на основі інтероперабельності.

В той же час, забезпечення інтероперабельності - складна науково-технічна та організаційно-методична проблема, що має як фундаментальні, так і прикладні аспекти, не вирішена до кінця у всьому світі. При цьому актуальність вирішення проблеми постійно збільшується, завдяки «цифровізації» всіх областей нашого життя, збільшення кількості інформаційних систем різного призначення і масштабу і їх неминучого взаємодії між собою [9].

[1] Максименко, А. Как реанимировать транзитный потенциал Украины? [Электронный ресурс] / А. Максименко, Т. Алексенко. -2019. - Режим доступа: https://zn.ua/macrolevel/kak-reanimirovat-tranzitnyu-potencial-ukrainy-333764_.html. - (Дата обращения: 10. 04. 2021).

[2] Транспортна стратегія України на період до 2030 року [Електронний ресурс]: [схвалена Кабінетом Міністрів України 30 травня 2018 р. № 430-р]. Режим доступу до ресурсу: <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-shvalennya-nacionalnoyi-transportnoyi-strategiyi-ukrayini-na-period-do-2030-roku>. - (Дата звернення: 16. 04. 2021).

[3] Ferrari, S. UIC Corridors activities 2017 [Електронний ресурс] / Sandra Ferrari. – 2018. - Режим доступу https://unece.org/DAM/trans/doc/2017/wp5/11_WP5_4Sept2017_Ms_Ferrari.pdf.- (Дата звернення: 19. 04. 2021).

[4] Карпан, Т.С. Аналіз та сучасний стан міжнародних транспортних коридорів [Електронний ресурс] / Т. С. Карпан.- Режим доступу: https://tourlib.net/statti_ukr/karpan.html. - (Дата звернення: 19. 04. 2021).

[5] Данько, М. І. Удосконалення технології просування поїздопотоків залізницями України на основі інтероперабельності [Електронний ресурс] / М. І. Данько, В. В. Козак // Восточно-Европейский журнал передовых технологий. - 2011. - № 4(3). - С. 16-18. - Режим доступу: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vejpte_2011_4\(3\)_5](http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vejpte_2011_4(3)_5).- (Дата звернення: 16. 04. 2021).

[6] ДИРЕКТИВА 2008/57/ЄС ЄВРОПЕЙСЬКОГО ПАРЛАМЕНТУ ТА РАДИ від 17 червня 2008 року про оперативну сумісність/ інтероперабельність залізничних систем у межах Співтовариства [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://doszt.gov.ua/content/media/Direktiva-57-UA.pdf>. - (Дата звернення: 10. 04. 2021).

[7] Lomotko, D. V. The role of ukrainian railway transport in modern logistic processes [Електронний ресурс]:/ D. V. Lomotko, Н. О. Прымаченко, Y. I. Hryhorov // Science and Transport Progress. Bulletin of Dnipropetrovsk National University of Railway Transport. - (5(83). – 2019. - 43–51. - Режим доступу: <https://doi.org/10.15802/stp2019/184487>. - (Дата звернення: 19. 04. 2021).

[8] Курган, Н. Повышение интероперабельности в международном железнодорожном сообщении Австрия – Словакия – Украина – Россия [Электронный ресурс] / Н. Курган, Е. Возная. - Українські залізниці, - № 12 (18). – 2014. - с.24-33. - Режим доступа: http://eadnurt.diit.edu.ua/bitstream/123456789/4053/1/Kurgan_Voznaya.pdf. - (Дата звернення: 10. 04. 2021).

[9] Башлыкова, А. А. Решение проблемы интероперабельности в проектах «Умного города» / А. А. Башлыкова, Т. А. Гаджикулиев, А. Я. Олейников // Современные информационные технологии и ИТ-образование. - 2019. - Т. 15, № 3. С. 767-774. DOI: 10.25559/SITITO.15.201903.767-774.